

A városi nyomás és a szolgáltató vidék

(Urban pressure and consumption countryside)

A posztproduktivista megközelítése vidékszociológiában, a 80-as években jelent meg. A kutatók figyelme a vidék átalakulása, az ellenurbanizációs folyamatok, a fogyasztói igények megjelenése felé fordult. A lokalitások, a helyi cselekvés és a helyi társadalmon kívülről érkező akciók vizsgálata került a vidékkutatások középpontjába. A vidéki tér funkcionális átalakulása és a fogyasztás felértékelődése pedig a társadalmi reprezentáció és a diskurzusok vizsgálatára ösztönözte kutatókat. A „szolgáltató vidék” (*consumption countryside*) alapját azok a szociológiai kutatások jelentik, amelyek a vidéki társadalom átalakulását az ipari társadalomból a posztmodern társadalomba való átmenetként értelmezik

Az átalakuló vidék-város kapcsolat a vidéki területeken jelentkező városi nyomásként (*urban pressure*) is értelmezhető, ami a beépített terület és a lakosságszám növekedését, az állandóan (beköltözők) vagy átmenetileg (turisták) jelen lévő új szereplők megjelenését, valamint a helyi gazdasági tevékenységek diverzifikálódását és új gazdasági tevékenységek megerősödését jelenti. Az új fogyasztói igények megjelenésével a vidék egyes elemei a piaci igényekhez igazodva felértékelődnek, vagy veszítik el jelentőségüket.

Előadásomban a RURBAN⁹⁰ nemzetközi összehasonlító kutatás eredményeit használom fel, amelynek középpontjában a vidék és város közötti átalakuló kapcsolat, a városi hatások és a városi nyomás (urban pressure) jelensége állt. A kutatás egyik altémáját, a városi nyomásként megjelenő vidéki turizmus és fesztiválturizmus jelenségét elemezem, majd példaként az esettanulmányok módszerét segítségül hívva bemutatom és összehasonlítom a balatoni régióban évről évre megrendezett Művészetek Völgye fesztivált és a budai agglomerációban zajló etyeki bor- és gasztronómiai fesztiválokat.

Deák Péter⁹¹, DSc

A biztonságérzet változó tartalma és aktivitás-érdeke napjainkban

(New connotations of the security perceptions)

A biztonság lényegében a kihívásokkal szembeni prevenció a post factum védekezés megelőzésére. Lényegében fenyegetettség nélküli állapot, belső és nemzetközi jogi, szervezeti és infrastrukturális garanciák rendszere, amely mind a közérzet, mind a politika szempontjából bizonyos percepciókban fejeződik ki. Korábban, az elmúlt évszázad második felében a biztonsági kihívások az erőszakjelenségek, fegyveres szembenállások tekintetében jelentkeztek. A globalizáció kiteljesedésének korában azonban a fenyegetettségi érzetek, éppen az újszerű kihívások megjelenése nyomán megváltoztak, bővültek és komplexebbé váltak. Nyilvánvalóvá vált, hogy bizonyos veszély és válságtényezők, amelyek nem

⁸⁹ MTA Politikai Tudományok Intézete

⁹⁰ A RURBAN – *Building New Rural-Urban Relationship Urban Pressure* c. kutatás az az EU FP6-os keretprogramban 2003-2006 között zajlott. A kutatásban 5 ország: Hollandia, Magyarország, Finnország, Spanyolország és Franciaország vett részt. A kutatásban Magyarországot az MTA Politikai Tudományok Intézete képviselte Kovách Imre vezetésével. Résztvevő kutatók: Csité András, Csurgó Bernadett, Jókuthy Emese, Kristóf Luca, Megyesi Boldizsár és Nagy Kalamász Ildikó.

⁹¹ Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem